بزرگداشت هفته جهانی گردشگری با میزبانی ۵ استان در ایام اربعین

مراسم هفته گردشگری با در نظر گرفتن پاندمی کرونا و ایام مذهبی اربعین با میزبانی استان‌های اردبیل، کردستان، کرمانشاه، کرمان و فارس، همچنین با پیام شروع مجدد گردشگری همگام با سایر کشورها برگزار می‌شود. روز جهانی گردشگری، ۲۷ سپتامبر مصادف با ۵ مهر است که در ایران یک هفته برای گرامیداشت آن در نظر گرفته شده است. گفته می‌شود به دلیل همزمانی روز جهانی گردشگری با اربعین، برنامه‌ها از ششم مهرماه به صورت فیزیکی و مجازی آغاز می‌شود. هفته گردشگری با میزبانی استان اردبیل که جزو مسیرهای جدید گردشگری در محور شمال غرب کشور است در روز ششم مهر آغاز می‌شود. کردستان و کرمانشاه به صورت مشترک میزبان‌های بعدی هستند. مراسم روز هشتم مهر در منطقه اورامانات که امسال به ثبت جهانی رسید، برگزار می‌شود. کرمان و فارس نیز دو استان دیگری هستند که با رویکرد مسیر سنتی گرشگری کشور برای میزبانی انتخاب شده‌اند و به ترتیب در روزهای دهم و یازدهم مهر مراسمی را برای بزرگداشت هفته جهانی گردشگری تدارک دیده‌اند. /جام جم دیلی

تلنگر

عقب‌نشینی شتابان خلیج گرگان

محمد درویش

رئیس کمیته محیط‌زیست یونسکو

خلیج گرگان و نواحی اطراف آن یک بوم‌سازگان راهبردی برای تضمین تاب‌آوری کاسپین و نیز متأثر در کیفیت معیشت جوامع محلی از گلستان تا مازندران است. این خلیج در تکثیر آبزیان به‌ویژه ماهیان استخوانی و غضروفی و جذب پرندگان مهاجر زمستانی نقش مهمی داشته و از منظر جغرافیایی در جنوب خاوری خزر ـ حوزه شهرستان‌های بندرترکمن، بندرگز، نوکنده و بهشهر ـ از ۶۰ کیلومتر طول و بیشینه ۱۲ کیلومتر عرض برخوردار بوده و دارای امتداد شرقی ـ غربی است. خلیج گرگان هرسال بیش از قبل عقب‌نشینی می‌کند و فائزه سلامی، کارشناس سازمان نقشه‌برداری کشور با اشاره به خشک شدن ۲۷ درصد مساحت خلیج گرگان در سال‌های اخیر گفته است: این خلیج حدود ۴۰۰ کیلومترمربع وسعت داشته که بیش از ۱۰۰ کیلومتر آن خشک شده است. به ازای یک سانتی‌متر کاهش سطح تراز آب دریای خزر، حدود یک کیلومترمربع از وسعت خلیج گرگان کاهش‌یافته و با توجه به افزایش رو به رشد گرمایش زمین، تغییرات اقلیمی، تغییر کاربری و تبدیل کشتزارهای پنبه به شالیزار که آب‌برتر هستند، حفر چاه‌های متعدد، افت سطح آب زیرزمینی، مشکلات فنی و رسوب‌گذاری در کانال خزینی و کاهش محسوس ورود آب از تمام رودخانه‌های منتهی به کاسپین، ازجمله رودخانه ولگا با توجه به طرح‌های سدسازی متعددی که روی آن ساخته خواهد شد، پیش‌بینی آینده از بحرانی بزرگ‌تر نه‌فقط برای خلیج گرگان و میانکاله که برای تمام سواحل کاسپین خبر می‌دهد. همچنین این احتمال که گردوغبار حاصل از بستر خشک خلیج گرگان بتواند شعاعی به وسعت ۵۰ کیلومتر را متأثر کند، کاملا جدی است.

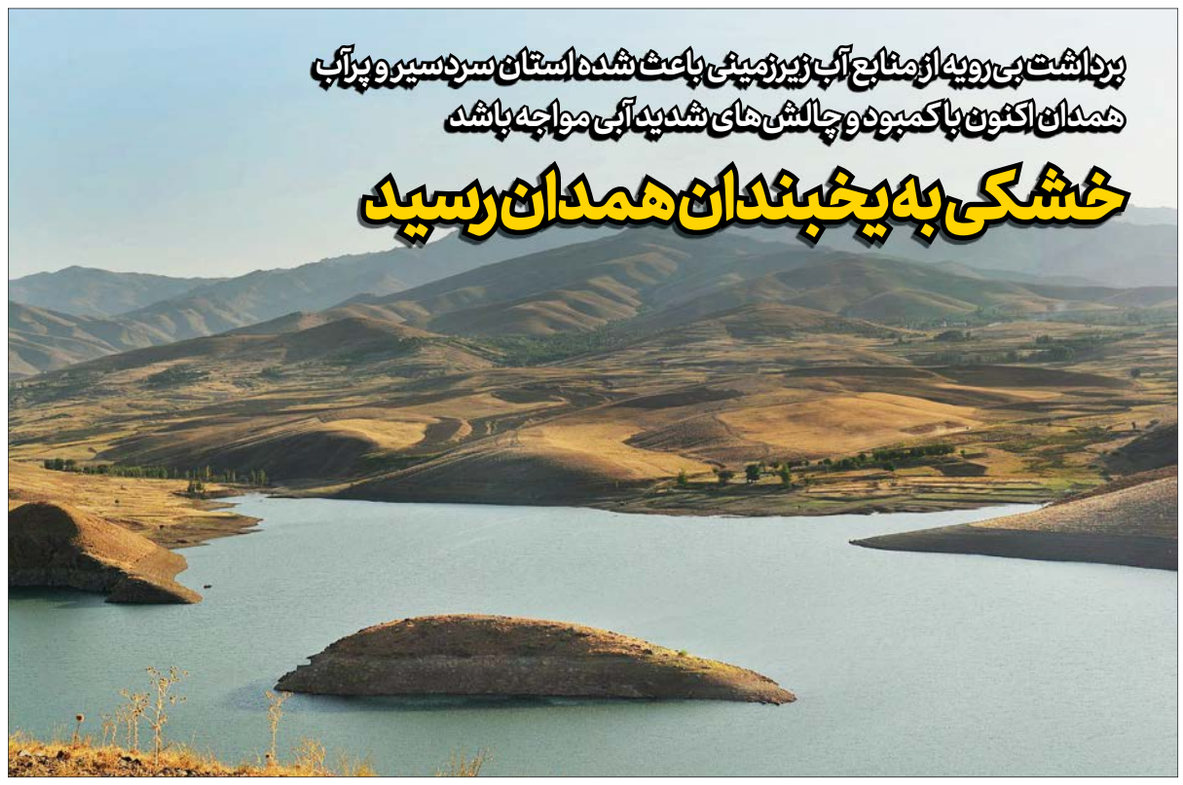

برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی باعث شده استان سردسیر و پرآب همدان اکنون با کمبود و چالش‌های شدید آبی مواجه باشد

خشکی به یخبندان همدان رسید

شکوفه رنجبر

ایران

تصورتان از همدان چیست؟ یک استان سردسیر با زمستان‌های پربارش و منابع آب زیرزمینی فراوان، کوه‌های پوشیده از برف و هوای منفی ۳۰ درجه در زمستان و دامنه‌های رنگارنگ و پرگل با دشت‌های سرسبز و رودهای جاری در بهار و تابستان؟ این تصورات کاملا درست و مربوط به استان همدان است اما نه همدان امروز... همدان حالا با تصورات من و شما خیلی فرق می‌کند. دیگر خبری از چشمه‌های جوشان و جاری در آن نیست، از برودت هوا در زمستان همدان کاسته شده، صدای چهچهه پرندگان از باغ‌ها و مزارعش دیگر مثل گذشته به گوش نمی‌رسد، درختان با برگ‌های زرد خیلی زود به استقبال پاییز رفته و کشاورزان محصولات خود را زودتر از موعد برداشت کرده‌اند و آب شرب هم جیره‌بندی شده است، و همه اینها یعنی اقلیم همدان تغییر یافته و خشکسالی این استان را در بر گرفته است.

سد اکباتان یکی از مهم‌ترین منابع تامین‌کننده آب شرب شهر همدان است. حجم آب این سد امسال ۵۹ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است

عکس: علی اسلامی

استان همدان تقریبا در نیمه غربی کشورمان قرار گرفته؛ درست میان استان‌های سردسیر و مرزی کردستان و کرمانشاه و استان‌های معتدل اراک و قزوین و لرستان، با این حال تا همین یکی دو سال پیش از سردسیرترین استان‌های کشورمان به‌شمار می‌رفت که زمستان‌های یخبندان و پربرفش مثال‌زدنی بود. در سال جاری و طبق آمارها اما میانگین بارش‌ها تا همین حالا در این استان نسبت به سال ۹۹ چیزی حدود ۴۲ درصد کاهش داشته و باعث شده همدان جزو هفت استان خشکسال کشور قرار گیرد. سردسیر و کوهستانی بودن و قرار گرفتن در دامنه‌های الوند هم باعث نشد که این استان و مردمش امسال از گرمای تابستان در امان بمانند. همدان به دلیل چشمه‌های زیاد از دیرباز به شهر هزارچشمه‌ها هم شهرت داشته اما در حال حاضر نه‌تنها این چشمه‌ها به نابودی کشانده شده، بلکه بسیاری از رودخانه‌های جاری در شهر توسط شهرداری پوشانده شده است، زیرا این ارگان نتوانسته معضل ورود فاضلاب به بستر رودخانه‌ها را حل کند و رودخانه‌ها را به‌عنوان یکی از منابع تامین آب زیرزمینی همدان به ورطه نابودی کشانده است.

> توسعه همدان با وجود ظرفیت‌های متنوع بیشتر براساس کشاورزی بنا نهاده شده؛ حوزه‌ای که بخش عظیمی از منابع آبی این استان را بلعیده است

شرایط آبی نگران‌کننده است

سد اکباتان در حال حاضر یکی از مهم‌ترین منابع تامین‌کننده آب شرب شهر همدان است، در حالی که دیگر توان تامین آب این شهر را ندارد و بر اساس اخبار منتشرشده از شرکت آب منطقه‌ای استان همدان حجم آبی‌اش ۵۹ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است، به همین دلیل کشت در روستاهای پایین‌دست سد اکباتان و روستاهایی مانند روستای ینگیجه، امزاجرد، یکن‌آباد و گنج‌تپه ممنوع شده و ناراحتی کشاورزان را به دنبال داشته است. در همین حال مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای همدان معتقد است آب سد همدان نهایتا تا دو هفته آینده جوابگوی آب شرب این شهر خواهد بود. اگرچه پیش از این هم در مردادماه فرماندار همدان از اتمام ذخیره آبی این سد در مهرماه خبر داده بود اما برای مدیریت تامین آبی از این سد برنامه‌ای توسط مسؤولان جز طرح اضطراری آبرسانی از تالوار که خود با حواشی مختلفی همراه بود ارائه نشد. از سویی منصور ستوده، مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای همدان میزان ذخایر آبی سایر سدهای استان را هم ناامیدانه تشریح و اعلام کرد که در حال حاضر سد آبشینه کمتر از ۴۲ درصد، شنجور رزن ۱۷ درصد، سرابی تویسرکان ۴۵ درصد، نعمت‌آباد ۲۳ درصد و شیرین‌سو حدود ۴۳ درصد ذخیره آبی دارد که بسیاری از این سدها قابلیت آبگیری ندارند.

غارت منابع آبی با کشاورزی

استان همدان یکی از محورهای اصلی توسعه اقتصادی خود را همواره در صنعت کشاورزی دیده است. به همین دلیل حجم آب مصرفی این بخش در سالیان متمادی بیش از ۹۲ درصد از منابع آبی استان بوده که این اتفاق متاسفانه در تعارض با سیاست‌های پایدار کشاورزی و توسعه آن در مناطق کم‌آب استان است.

حالا در این شرایط بی‌آبی، زندگی روستایی هم دستخوش تغییرات عدیده‌ای شده، چراکه اگر آب نباشد در نتیجه کشاورزی هم نخواهد بود و بیکاری گریبان روستاییان که حرفه و پیشه اصلی آنان کشاورزی است را خواهد گرفت.

کما این‌که در دهه ۸۰ و ۹۰ هم شاهد افزایش مهاجرت و کوچ ۶۴ درصد روستاییان به شهرهای همدان و رشد پدیده حاشیه‌نشینی بودیم.

نیروگاهی که منابع آبی را بلعید

نیروگاه برق شهید مفتح که ۲۷ سال پیش برای تأمین برق استان همدان ساخته شده هم به دلیل مصرف بالای آب، اکنون به یکی دیگر از منابع آب بر در همدان تبدیل شده و با استفاده از آب‌های زیرزمینی دیگر رمقی برای این منابع باقی نگذاشته است. در حال حاضر ۶۰ درصد برق تولیدی این نیروگاه در استان همدان مصرف می‌شود و ۴۰ درصد باقی‌مانده نیز به استان‌های همجوار همچون مرکزی، کردستان و زنجان صادر می‌شود.

البته مسؤولان اجرایی نیروگاه شهید مفتح با اعلام این‌که از مجموع ۲۸ چاه این واحد ۲۵ چاه به منظور حفظ و تأمین آب منطقه مسدود شده، اعلام کرده‌اند که نیروگاه آب‌بر نیست و صرفا با تصفیه فاضلاب و سه‌چاه، آب مورد نیاز را تأمین می‌کند، در حالی که کارشناسان حوزه آب معتقدند این نیروگاه طی ۲۷ سال فعالیت و استفاده از چاه‌هایی که گاهی تا عمق ۴۰۰ متری زیرزمین هم رفته‌اند، باعث فرونشست دشت کبودرآهنگ شده است. این شرایط در حالی است که تمام دشت‌های همدان در منطقه ممنوعه یا ممنوعه بحرانی قرار دارد، به عبارتی هرگونه فعالیت آبی در این مناطق خطرناک و به ضرر مردم منطقه است تا جایی که می‌توان روزی را تصور کرد که یکباره دشت کبودرآهنگ ـ که اکنون آب‌های زیرزمینی آن حتی آب‌هایی که زیر سنگ بستر این دشت قرار داشته با چاه‌های بالای ۳۰۰ تا ۴۰۰ متر عمق خشک شده ـ بلیعده شود و زمین، سازه‌ها و جاده‌ها را به زیر بکشد.

ضربه نهایی به کبودرآهنگ

دشت کبودرآهنگ اکنون یکی از بحرانی‌ترین دشت‌های کشور به لحاظ آبی است و شهرستان کبودرآهنگ هم با کمبود شدید آب مواجه است، شرایطی که باعث شده فروچاله‌هایی به عمق ۶۰ متر در آن ایجاد شود. با این حال ظاهرا قرار است برای جبران کسری آب شرب همدان از سد تالوار در روستای کیتو در شهرستان کبودرآهنگ، در ۷۵ کیلومتری شهر همدان، طی یک طرح اضطراری آب منتقل شود. بر این اساس مقرر شده ۲۰۰ میلیون مترمکعب آب در هر ثانیه برای همدان از این مسیر تأمین شود. تأمین آب شرب شهر همدان از دشتی که خود اکنون با کمبود شدید و فرونشست آب مواجه است، اعتراضات زیادی به همراه داشته و در همین ارتباط نماینده کبودرآهنگ نسبت به این خط انتقالی معترض شده که هم اکنون به ۲۲ روستای این شهرستان با تانکر آبرسانی می‌شود و برخی روستاها هم در طول شبانه‌روز فقط یک ساعت آب دارند. پاسخ مسؤولان استان به اعتراض نمایندگان و مردم کبودرآهنگ البته این است که از پنج حلقه چاه حفر شده در این شهرستان در حال حاضر دو حلقه آن فعال است. گرچه شکی نیست که این امر موقتی است و دیر یا زود سه حلقه چاه دیگر هم فعال شده و خسارتی جبران‌ناپذیری را برای این شهرستان به دنبال خواهد داشت.

گرازها در دره مرادبیگ و رزن

کمبود منابع آبی در همدان این روزها نه تنها سکونت در روستاها و آبادی و سرسبزی همدان را به‌شدت تهدید کرده و دشت‌هایش را دچار پدیده جبران ناپذیر فروچاله کرده است که گونه‌های جانوری همدان را هم به‌شدت تهدید می‌کند. کمبود منابع آبی، موجب نابودی پوشش گیاهی در مراتع و باغات همدان و عاملی شده تا حیوانات و گونه‌های جانوری مختلف برای تأمین غذا و بقای خود به سکونتگاه‌های شهری حمله کنند. متأسفانه در حمله گونه‌های وحشی به‌خصوص گرازها، از یک سو حجم زیادی از کشت‌های گندم و جو کشاورزان رزنی نابود شده و خسارات زیادی هم به باغات و درختان استان وارد شده و از دیگرسو جان این گونه‌های جانوری هم در خطر است، اتفاقی که معاون فنی محیط زیست همدان هم با اشاره به آن می‌گوید: بی‌آبی و خشکسالی از مهم‌ترین دلایل تعارض حیوان و انسان است و عامل اصلی شکل‌گیری حمله‌های گله‌ای گونه‌های وحشی به مزارع و سکونتگاه‌های همدان و درگیری مردم با این گونه‌ها.

مهدی صفی خانی می‌افزاید: افزایش تعارض بین انسان و حیوان این روزها با توجه به تغییر اقلیمی همدان بیش از گذشته شده و شاهد حمله گرازها در دره مرادبیگ و رزن به مزارع و باغات و درگیری کشاورزان و باغداران با آنها هستیم. این شرایط در حالی رقم می‌خورد که متأسفانه همچنان بحران آب و تأمین منابع آبی به خصوص در مصرف شربی استان همدان از دغدغه‌های مهم این روزها به شمار می‌رود و خشکسالی حادث شده برای همدان هر روز بیشتر از قبل خود را نشان می‌دهد.

پتروشیمی زنجان را دریابید

احمد حسنی

جام جم زنجان

احداث واحد تولید اوره و آمونیاک پتروشیمی زنجان از جمله مصوبات سفر استانی دولت نهم به استان زنجان بود که کلنگ آن با قول بهره‌برداری سه‌ساله، آذرسال ۸۵ در کیلومتر ۳۰ جاده زنجان به بیجار زمین زده شد و پس از پذیره‌نویسی عمومی طی بهمن‌ماه همان سال که با استقبال قریب به ۱۰۰ هزار شهروند به‌خصوص در خود استان زنجان مواجه شد، با سرمایه‌ای معادل حدود ۵ درصد اعتبار لازم برای تکمیل و بهره‌برداری (به قیمت وقت)، ثبت و فعالیت خود را آغاز کرد. با این حال به دلیل سوءمدیریت و شدت گرفتن تحریم‌ها که منجر به بروز مشکل در تأمین مالی شد، روند عملیات اجرایی این طرح (به عنوان تنها طرح اوره و آمونیاک در شمال‌غرب کشور) با حدود ۱۷ درصد پیشرفت فیزیکی در سال ۹۲ متوقف شد. با خروج آخرین بخش دولت از سهامداری (مهر ۹۳)، سهامداران جدید پس از به روزرسانی طرح توجیهی، تسویه و تعیین تکلیف بدهکاری و دیون پیشین، با مجوز سازمان بورس طی دو مرحله افزایش سرمایه از محل آورده نقدی سهامداران، سرمایه ثبتی را از ۵۶ میلیارد تومان اولیه به ۳۵۰ میلیارد تومان افزایش دادند. مرداد ۹۴ این طرح موفق به اخذ مصوبه هیات دولت برای تأمین ارز از محل منابع صندوق توسعه ملی شد و نخستین بخش اعتبار اسنادی نیز آبان ۹۷ گشایش یافت که منجر به انتقال سه نگله تجهیزات اصلی از اروپا به انبارهای پتروشیمی زنجان و آغاز مجدد خرید تجهیزات مهم و اساسی پروژه شد. در پی بیش از هفت سال توقف عملیات اجرایی، از ابتدای سال ۹۹ پیمانکاران به صورت محدود فعالیت خود را در سایت طرح آغاز کردند و هم اینک پیشرفت فیزیکی پروژه به ۳۷ درصد رسیده است. با این حال همچنان دو مساله: الف) بدهی به شرکت ملی صنایع پتروشیمی و ب) نقد نشدن اعتبارات اسنادی و در واقع نپرداختن وجوه صندوق توسعه توسط بانک مرکزی، اصلی‌ترین موانع پیش‌روی طرح است. به‌طور خلاصه می‌توان بی‌تدبیری و ناتوانی دستگاه‌های دولتی در تصمیم‌گیری و حل مشکلات را دلیل اصلی تحقق نیافتن آرزوی ۱۵ ساله زنجان دانست. شرکت ملی صنایع پتروشیمی (NPC) در دوره سهامداری خود در شرکت پتروشیمی زنجان، مبلغی حدود ۱۰ میلیارد تومان (معادل ۸/۳ میلیون یورو) به پیمانکار داخلی طرح برای پرداخت به زیمنس پرداخت. درحالی که وجه مذکور صرف فعالیت‌های پیمانکاری شد و متأسفانه به زیمنس پرداخت نشد، لذا آن بخش از تجهیزات هیچ‌گاه به پتروشیمی زنجان تحویل نشد. در حال حاضر NPC خواستار عودت اصل این مبلغ آن هم به صورت ارزی با بهره سالانه ۲۴ درصدی ارزی است. اقدامی نادر که خالی کردن خزانه محدود منابع مالی تأمین شده را نشانه رفته است. تلاش‌های مدیریت این شرکت برای تعدیل این درخواست و حصول تفاهم به منظور مانع‌زدایی از پیشرفت این طرح بزرگ (که سرمایه‌گذاری صنعتی در آن معادل حدود نیمی از سرمایه‌گذاری صنعتی در کل استان زنجان است) تاکنون قرین توفیق نبوده است.

براساس بررسی‌های انجام شده به‌رغم گشایش اعتبار اسنادی و تحمیل نزدیک به ۱۰ میلیون یورو هزینه‌هایی اعم از کارمزد و مالیات، بانک مرکزی طی دو سال گذشته کمتر از ۲/۵ میلیون یورو از ۳۲۹ میلیون دلار تخصیص داده شده توسط صندوق توسعه ملی را به پتروشیمی زنجان پرداخت کرده است. جالب است بدانید تفاضل گشایش اعتبار اسنادی از طرف نظام بانکی برای طرح ۶۰۰ میلیون یورویی پتروشیمی زنجان و پرداخت انواع کارمزد از طرف این شرکت (شامل کارمزد صندوق توسعه ملی، ارزیابی طرح، عملیات بانکی، گشایش اعتبار اسنادی و مالیات وصول اسناد) کمتر از ۸/۳ میلیون یورو تاکنون بوده است. به‌علاوه پرداخت اندک ارز تخصیص یافته به ارزی غیر از ارز مورد تعهد در اعتبار اسنادی (یورو) نیز مایه تحمیل هزینه مازاد دیگری (در روند تبدیل ارزها) شده است.

آنچه طرح پتروشیمی زنجان را به یک سرمایه اجتماعی گره زده، سهامداری تقریبا ۱۰ درصد مردم استان در آن است. سرنوشت سایر مطالبات دولت از مردم برای مشارکت گروهی در توسعه اقتصادی و صنعتی دست‌کم در این بخش از کشور، بلاتردید به مشاهده نتیجه مشارکت مردم در پتروشیمی زنجان گره خورده است.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۶۰۲۶

جدول عادی

افقی: ۱) نامه‌ای که برای آگاهی عموم انتشار یابد- ترشرویی ۲) زرد درخشان- تغییر- دروازه‌بان ۳) ترشی بادمجان- خدمتگزار- نوعی سنگ قیمتی ۴) شمشیر دفاعی ژاپنی- زاپاس- واحد پول ویتنام ۵) غذا در قوطی- همگانی- حرف ندا ۶) از غروب تا طلوع آفتاب- پناهگاه- افراد مشهور ۷) آسان‌گیری- نمک اسید استیک- ترکیب آبی و زرد ۸) بخش میانی شلوار- مالک چیزی شدن- مشگین‌شهر سابق ۹) از الفبای انگلیسی- از چهره‌های سرشناس سینمای کمدی جهان- آبگوشت ۱۰) سخن چرند و بی‌معنی- نامی دخترانه- گشودن معما ۱۱) مادر لر- ناپسند داشتن- خانم کارآگاه داستان‌های آگاتاکریستی ۱۲) رودی در عراق- ستون- عدد ۱۳) الفت‌گرفته- سرزمینی در غرب عربستان- پرنده لذیذگوشت ۱۴) پدران- کاغذ کپی- صورت غیرمادی هریک از مخلوقات در آیین زرتشتی ۱۵) ویرگول- خودکامگی.

عمودی: ۱) کتاب مصور جغرافیا- زائده سر بند پایان- یار عروس ۲) آهنگساز عصر قاجار که تصنیف امشب شب مهتابه یادگار اوست- سحاب ۳) زبانی از خانواده زبان‌های هندواروپایی- ضعف و سستی- اشاره به چیزی نامعلوم دارد ۴) جمله قرآنی- ماهی‌فروش- بی‌ریا ۵) نت سوم- زین و برگ اسب- پروژکتور ۶) خدمتگزار- کتاب مقدس یهود- مادر عرب ۷) دشنامگو- مرکز استان ذی‌قار در عراق- غار بعثت ۸) نوآیین- پدر زال در شاهنامه- شگفتی ۹) همسر حوا- شصتمین سوره قرآن- شبیه ۱۰) مشک- شیره انگور- بدگو ۱۱) وسایل ضروری- حقه‌باز- پراکندگی ۱۲) قدرت و نیرو- بی‌ارزش- سیاه و سفیدش خوردنی است ۱۳) باران منجمد- آسان- دوره تناوب ۱۴) از قبایل ترک ساکن ایران- از پرفروش‌ترین مجموعه فیلم‌های تاریخ سینما ساخته پیتر جکسون ۱۵) در آستانه مرگ- نابودی- موضوع.

جدول ویژه

افقی: ۱) خطیب یونانی که مجسمه‌اش در موزه لوور موجود است- مربوط به جامعه ۲) چراغ خوراک‌پزی قدیم- نژاد مردم پرو- بستنی چوبی ۳) ابزار و وسایل- مفهوم- مکر و حیله ۴) جوانمرد- تمدنی باستانی در آمریکای مرکزی- پسر امام حسن(ع) و شهید کربلا ۵) زاده‌شده- کفش- حرف جر عربی ۶) تردید- کوچک- گنداب ۷) شبیه چکاوک- از الفبای یونانی- بت عصر جاهلی که مادر خدایان بود ۸) دعای مستحبی روز جمعه- شکل- نور کم ۹) اختلالی عصبی- نام کوچک پیکاسو- آسودگی ۱۰) کلام مصیبت- علم نحو می‌داند- تکرار حرفی ۱۱) شهر توت- استعداد- سابقه شغلی ۱۲) زیلوباف- ماه یازدهم- رشته‌ای در شمشیربازی ۱۳) برخوردار از نعمت- لحم- سمیع ۱۴) حیرت- میانجیگری- روشن کردن ۱۵) بخشایشگر- فضایی که در آن قهوه سرو می‌شود.

عمودی: ۱) سرگیجه- تجربه‌ای برای پیروزی است- داستانی نوشته پروسپر مریمه، نویسنده فرانسوی ۲) نمایشنامه‌ای نوشته محمد چرمشیر- قوی و نیرومند ۳) به دنیا آمدن- برادر شیرازی- چراغ پیه‌سوز قدیمی ۴) صفیر- ازدواج- اتفاق افتادن ۵) خیس- لغوشده- گردآگرد ۶) رمانی از ماکسیم گورکی- نوشتن کتاب با استفاده از منابع مختلف- آب‌بند ۷) کوشا- روزنامه چاپ عراق- وقت، زمان ۸) نایب‌السلطنه- نخست- فرود آمدن ۹) فوری- کیسه آب جنین- از صور فلکی نیمکره جنوبی آسمان ۱۰) بالا بر ماشین- درویش- فلسفه اسلامی ۱۱) از آثار شعری سید علی موسوی گرمارودی- وقت و هنگام- گرما ۱۲) جناح لشکر- تخت پادشاهی- ساعت قدیمی ۱۳) گرامی- صمغ تلخ- نام دو تن از پادشاهان مجارستان بود ۱۴) چشم عرب- مبتکر موسیقی تلفیقی ایران ۱۵) مدفن ناصرخسرو- آذوقه سفر- سازی زخمه‌ای.

حل جدول عادی شماره ۶۰۲۵

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	چ	ک	ا	د	■	ت	س	ا	م	ح	■	ن	ط	ف	ه
۲	پ	و	ی	ا	■	ا	ی	ر	ن	ا	■	گ	و	ی	ا
۳	■	چ	ن	گ	ا	ل	■	ن	ی	ک	ن	ا	م	■	ت
۴	ک	و	چ	■	ن	ی	ک	و	■	م	ت	ر	ا	د	ف
۵	ا	ل	■	ا	ی	ف	ی	ل	م	■	ب	ی	ر	ق	■
۶	پ	و	ر	ت	و	■	ا	د	ی	س	و	ن	■	ی	ن
۷	ی	■	ا	و	ن	س	■	ش	ه	ر	ک	■	ل	ق	ا
۸	ت	ش	ک	ر	■	ک	ر	و	ن	ا	■	ز	ا	ه	د
۹	ا	م	د	■	ت	ر	س	ا	■	ج	ا	ن	ب	■	ر
۱۰	ن	ا	■	س	ن	ت	و	ر	ی	■	د	ا	د	ا	ش
۱۱	■	ت	ا	ی	پ	■	ب	ت	ا	د	ی	ن	■	و	ا
۱۲	م	ت	ف	ا	و	ت	■	ز	م	ا	ن	■	ب	ت	ه
۱۳	ش	■	ا	ت	ش	ب	ا	ن	■	ه	ب	ر	ی	■	■
۱۴	ت	ک	د	ی	■	س	ن	گ	ب	ا	ت	و	س	ل	■
۱۵	ق	ل	ه	ک	■	م	ی	ر	ا	ب	■	ا	ن	م	ی

حل جدول ویژه شماره ۶۰۲۵

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ر	ا	ج	ا	■	ب	ن	ف	ش	ه	■	ا	ض	ح	ی
۲	ف	ع	ا	ل	■	ا	و	ر	ی	ا	■	ر	ا	س	ل
۳	■	ت	ش	خ	ی	ص	■	ا	خ	ر	ا	چ	ی	■	ا
۴	پ	ز	و	■	م	ر	د	ن	■	پ	ل	م	ع	ل	ق
۵	ا	ا	■	ک	ا	ه	و	س	ا	■	ا	ن	ه	ا	■
۶	س	ل	ط	ا	ن	■	ر	ی	ت	ا	ر	د	■	م	ک
۷	و	■	غ	ر	ی	ش	■	س	م	و	م	■	م	س	ا
۸	ت	خ	ت	م	ی	د	ه	ک	ی	ا	■	م	س	ه	ل
۹	ت	ک	ه	■	ک	ی	ل	و	■	ن	ا	ی	ب	■	ا
۱۰	ه	ا	■	ا	س	ت	ی	ف	ا	■	ر	و	ب	ا	ن
۱۱	■	ف	ی	ن	ا	■	ا	ر	ج	ا	س	پ	■	د	م
۱۲	ق	و	ت	ق	ل	ب	■	ا	ل	ا	ق	ا	■	گ	ا
۱۳	ی	■	ا	ر	ت	ز	ی	ن	■	ا	ل	ح	ا	ن	■
۱۴	ا	ت	ق	ا	■	ک	و	ک	ت	ل	■	ر	ز	ا	ق
۱۵	م	ر	ی	ض	■	ش	ک	و	ف	ه	■	ف	ی	ل	ی